

Til lovforslag nr. L 253. Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 23. maj 1996

Betænkning

over

Forslag til lov om Finansieringsfonden af 1992

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til erhvervsministeren og statsministeren, som disse har besvaret skriftligt.

To af udvalgets spørgsmål og ministrenes svar herpå samt en af erhvervsministeren afgivet redegørelse om Finansieringsfonden af 1992 er optrykt som bilag til betænkningen.

Der er af erhvervsministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af erhvervsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Mindretallet lægger vægt på, at Færøernes landsstyre med alle mulige midler søger at opfylde aftalen om balance i økonomien. Når mindretallet ikke ved 1. behandlingen umiddelbart kunne støtte lovforslaget, skyldtes det, at der ikke var sikkerhed for, at Færøerne ville finde de besparelser, der er nødvendige for at finansiere de skattelettelser, der indgår i den færøske finanslov for 1996. Mindretallet har imidlertid under udvalgsbehandlingen erfaret, at den færøske finansminister Joannes Eidesgaard (S) i færøsk tv den 15. maj 1996 har udtalt følgende: »I øjeblikket er vi over de 20 millioner, og vi vil mødes på mandag kl. 13.00, hvor jeg ved, at vi har de 7 millioner oven i de 20 millioner, så det

begynder nu at ligne de 30 millioner. Så jeg mener, at man på et tidspunkt kan sige, at det var det, vi skulle nå« (oversættelse fra udskrift fra færøsk tv). Mindretallet kan herefter støtte lovforslaget.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de stillede ændringsforslag. Mindretallet stiller de under nr. 1 og 3 nævnte ændringsforslag for at sikre, at Finansieringsfonden bliver behandlet som det, den er, nemlig en erhvervsdrivende fond. Adskillige gange har erhvervsministeren over for de færøske fondsmyndigheder fastslået, at fonden var en almindelig erhvervsdrivende fond, og at den skulle registreres. Finanstilsynet har tidligere i korrespondance med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen været enig i denne holdning. Det er mindretallets opfattelse, at overskuddet fra Finansieringsfonden kun skal anvendes til renter og afdrag på de lån, der fra dansk side er ydet til færøske banker for at afværge krisen. Mindretallet kan derfor ikke stemme for lovforslaget.

Ændringsforslag

Ny paragraf

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (V):

1) Før § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Finansieringsfonden af 1992 er en erhvervsdrivende fond, der er undergivet lov om erhvervsdrivende fonde, således som denne er sat i kraft på Færøerne. § 22 i lov om erhvervs-

drivende fonde gælder dog ikke for Finansieringsfonden af 1992.

Stk. 2. Fonden ledes af en bestyrelse bestående af en formand og 4 andre medlemmer. Den danske regering udpeger formand og 2 bestyrelsesmedlemmer, og Færøernes landsstyre udpeger næstformand og 1 bestyrelsesmedlem. Når det færøske landsstyes lån fra den danske stat til indskud i fonden og til andre formål er tilbagebetalt, udpeges hele fondens bestyrelse af landsstyret.«

Til § 2

Af *erhvervsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) Datoen »1. april« ændres til: »1. juli«.

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (V):

3) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Erhvervsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 01.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Erhvervsministeren oplyste i en redegørelse til Folketingets Politisk-Økonomiske Udvalg i april 1995, at Finansieringsfonden af 1992 er en erhvervsdrivende fond. Erhvervsministeriet har imidlertid undtaget fonden fra lov om erhvervsdrivende fonde i medfør af denne lovs § 1, stk. 5.

Ændringsforslaget indebærer, at fonden vil være omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, sådan som denne er sat i kraft på Færøerne ved anordning nr. 247 af 3. maj 1993. Fonden vil dermed være underlagt lovens almindelige bestemmelser og skal registreres hos registreringsmyndigheden på Færøerne. Det indebærer tillige, at oplysninger om den erhvervsvirksomhed, som ikke er bankvirksomhed, er omfattet af de almindelige offentlighedsregler i modsætning til, hvad der er gældende i dag. Det er i dag Finanstilsynet, der fører tilsyn med fonden, men da fonden både ifølge vedtægterne og ifølge oplysninger fra erhvervsministeren allerede i dag varetager interesser i det færøske erhvervsliv, ligesom fonden selv kan

bestemme og udvide virksomheden til en hvilken som helst færøsk erhvervsvirksomhed, foreslås det, at Finansieringsfonden undergives samme tilsynsmyndighed som andre erhvervsdrivende fonde for derigennem at sikre, at Finansieringsfonden også behandles som en sådan. Ændringsforslaget ændrer ikke ved det forhold, at fonden som holdingfond for den færøske bank, Føroya Banki, skal aflægge konsolideret årsregnskab efter bank- og sparekaselovens regler.

Det foreslås endvidere, at reglerne om medarbejderrepræsentation i bestyrelsen ikke skal gælde for Finansieringsfonden, idet dette på grund af reglerne om antallet af medarbejderrepræsentanter ville forrykke den aftalte balance mellem de dansk udpegede og de færøsk udpegede bestyrelsesmedlemmer. Det er derfor ikke muligt at lade reglerne om medarbejderrepræsentation gælde for fonden. I stk. 2 foreslås det således at optage de gældende vedtægtsbestemmelser om bestyrelsens sammensætning i lovforslaget.

Ved aftalen i november 1992 om stiftelse af fonden blev det fastlagt, at den danske regering og Færøernes landsstyre efter indstilling fra bestyrelsen skal godkende vedtægtsændringer og andre væsentlige dispositioner. Denne aftale respekteres ved ændringsforslaget. Forslaget betyder, at erhvervsfondslovens almindelige regler om bl.a. vedtægtsændringer gælder ud over vedtægtsens bestemmelser, således at justitsministeren skal meddele samtykke.

Til nr. 2

Efter lovforslaget træder loven i kraft den 1. april 1996. Imidlertid vil vedtagelsen af lovforslaget overskride denne dato. Det foreslås derfor, at lovforslaget først træder i kraft den 1. juli 1996.

Til nr. 3

Det følger af lov om Færøernes hjemmestyre, at love, der vedrører færøske forhold, skal forelægges Færøernes hjemmestyre til betænkning, forinden de sættes i kraft på øerne. Derfor foreslås det, at erhvervsministeren fastsætter ikrafttrædelsestidspunktet af den foreslåede § 01, således at der gives erhvervsministeren mulighed for at forelægge lovforslaget for Færøernes landsstyre.

Lissa Mathiasen (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Sonja Mikkelsen (S)
Hardy Hansen (S) Jacob Buksti (S) Kjeld Rahbæk Møller (SF) Bjørn Elmquist (RV)
Frank Aaen (EL) Sonja Albrink (CD) Svend Erik Hovmand (V) Svend Heiselberg (V)
Pia Larsen (V) Erik Larsen (V) Kai Dige Bach (KF) nfmd. Pernille Sams (KF)
Flemming Hansen (KF) Kirsten Jacobsen (FP)

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag**To af udvalgets spørgsmål til erhvervsministeren og statsministeren og disses svar herpå samt en af erhvervsministeren afgivet redegørelse****Erhvervsministeren***Spørgsmål 5:*

»Ministeren bedes oplyse, om det er Finansieringsfonden selv, der bestemmer, hvilke former for virksomhed Fonden vil udøve, samt oplyse, hvilke former for virksomhed fonden udøver i dag.«

Svar:

Finansieringsfonden kan udelukkende udøve virksomhed i henhold til Fondens vedtægtsmæssige formål.

Ifølge vedtægternes § 2 har Finansieringsfonden følgende formål:

- At indskyde og besidde ejerkapital i større færøske banker,
- at udøve en aktiv ejerrolle i de involverede banker og

- at tage initiativ til eller medvirke ved strukturtilpasninger af det færøske erhvervsliv.

Inden for disse rammer er det bestyrelsen for Fonden, der træffer beslutning om, hvilke aktiviteter Fonden skal engagere sig i. Dog kan bestyrelsen udelukkende placere den kapital, som tilføres Fonden, efter forudgående aftale med regeringen og det færøske landsstyre.

For så vidt angår, hvilke former for virksomhed Fonden udøver i dag, kan jeg oplyse, at Fondens hovedaktivitet udgøres af dens engagement i Føroya Banki. Fonden er samtidig hovedaktionær i banken. Derudover er Finansieringsfonden minoritetsaktionær i Føroya Fiskavirkning (sammenslutning af fiskefabrikker), hvor Fonden har en aktiebesiddelse på nominelt 1 mio. kr.

Statsministeren

Spørgsmål 3:

»I forlængelse af ministerens besvarelse af Det Politisk-Økonomiske Udvalgs spørgsmål 64, jf. L 253 – bilag 3, bedes ministeren oplyse, hvilke konsekvenser det vil få for Færøernes mulighed for at opfylde aftalen om balance på budgettet i 1998, hvis skattelettelserne i den færøske finanslov ikke modsvares af tilsvarende besparelser på de offentlige drifts- og anlægsudgifter.«

Svar:

Generelt vil skattelettelser, såfremt disse ikke på anden måde bidrager til at øge skattegrundlaget, i sig selv resultere i et større budgetunderskud.

Det må på dette grundlag antages, at de skattelettelser, som blev vedtaget i forbindelse

med den færøske finanslov for 1996, øger landskassens budgetunderskud i forhold til en situation, hvor sådanne skattelettelser ikke var blevet gennemført.

Det er i fælleserklæringen af 3. november 1995 aftalt mellem regeringen og Færøernes landsstyre, at der opnås ligevægt på landsstyrets budget senest i 1998. Det blev samtidig overladt til de færøske myndigheder selv – under landsstyrets og Lagtingets ansvar – at udforme det konkrete indhold i det lovgrundlag, som skal sikre denne målsætning.

Aftalen om budgetligevægt i 1998 indebærer således, at hvis der i 1996 tages skridt, som rent faktisk resulterer i et stigende budgetunderskud, er der behov for, at de efterfølgende skridt mod budgetligevægt bliver noget større, end hvad der ellers havde været nødvendigt.

Erhvervsministeren

Finansieringsfonden af 1992

Redegørelse for hændelsesforløbet i forbindelse med overdragelsen til Finanstilsynet af det fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden

Formålet med dette notat er at give en redegørelse for hændelsesforløbet i forbindelse med Erhvervsministeriets beslutning om overdragelse af det fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden til Finanstilsynet.

Endvidere indeholder notatet i afsnit 6 en gennemgang af offentlighedens mulighed for at få indsigt i Finansieringsfondens forhold.

I afsnit 7 findes en sammenfatning.

Det bemærkes, at ministeriet i den omtalte periode har heddet henholdsvis Industriministeriet, Industri- og Samordningsministeriet samt Erhvervsministeriet. For overskuelighedens skyld anvendes alene navnet Erhvervsministeriet i dette notat.

1. Baggrund

Som følge af den finansielle krise på Færøerne i efteråret 1992 indgår den danske regering og det færøske landsstyre den 6. oktober 1992 en aftale (bilag 1), som skal afbøde virkningerne af krisen.

Af aftalen fremgår det blandt andet, at der oprettes en fond, som skal indskyde ny kapital i Sjóvinnubankin. Det aftales, at fonden skal ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer, hvoraf den danske regering udpeger 3 af medlemmerne, og landsstyret udpeger 2 medlemmer. Samtidig påtager landsstyret sig at medvirke til en modernisering af den færøske erhvervslovgivning, herunder bank-, aktieselskabs- og revisorlovgivningen.

Som opfølgning på aftalen af 6. oktober 1992 udarbejder Erhvervsministeriet sammen med Danmarks Nationalbank og Finanstilsynet et udkast til vedtægter for fonden. Da fonden får hjemsted på Færøerne, gælder lov om erhvervsdrivende fonde (LEF) ikke på daværende tidspunkt for fondens oprettelse og drift, idet loven på daværende tidspunkt ikke er sat i kraft for Færøerne. Fondens vedtægter udarbejdes derfor med de danske fondsregler som

forbillede. Firmaloven, som var gældende for Færøerne, omfatter alene industri, handel og håndværk. Derfor skal Finansieringsfonden ikke registreres efter denne lov.

Den 2. november 1992 underskriver den danske regering og det færøske landsstyre en stiftelsesoverenskomst (bilag 2), hvormed man stifter Finansieringsfonden af 1992. Udkastet til vedtægter bliver herved de officielle vedtægter for Finansieringsfonden (bilag 3). Der er senere forskellige overvejelser om vedtægtsændringer, men disse gennemføres ikke, hvorfor de oprindelige vedtægter fortsat gælder.

Det fremgår bl.a. af vedtægterne, at Fonden skal revideres af en statsautoriseret revisor, samt at vedtægtsændringer og særlige større ændringer skal godkendes af det færøske landsstyre og den danske regering. Vedtægterne foreskriver endvidere, at Fondens bestyrelse årligt skal aflægge et regnskab, der udarbejdes efter principperne i § 28 i LEF, samt en beretning for sin virksomhed til bl.a. den danske regering og det færøske landsstyre. Ifølge vedtægterne beslutter bestyrelsen, om regnskab og beretning skal offentliggøres.

Samtidig med underskrivelsen af stiftelsesoverenskomsten udpeges to embedsmænd fra Erhvervsministeriet til at tegne fonden i tiden, indtil bestyrelsen er udpeget.

Den 3. november 1992 udpeger den danske regering Richard Mikkelsen som formand for Finansieringsfonden, ligesom Jørgen Ulriksen og Eskil Trolle udpeges til bestyrelsesmedlemmer. Kort tid herefter udpeger landsstyret Jalgrim Hilduberg og Johan K. Joensen til bestyrelsesmedlemmer.

Der sker ingen registrering af fondens oprettelse eller af udpegningen af bestyrelsesmedlemmerne, idet der som ovenfor nævnt ikke på daværende tidspunkt er noget krav herom på Færøerne.

Finansieringsfonden udøver herefter sin

Bilag til bet. o. lovf. om Finansieringsfonden af 1992

virksomhed i overensstemmelse med vedtægterne for fonden.

Den 1. februar 1993 indgår den danske regering og det færøske landsstyre en tillægsaftale (bilag 4) om at tilføre ny kapital til Sjóvinnubankin. Kapitaltilførslen sker via Finansieringsfonden.

I en fælleserklæring til tillægsaftalen tilkendegiver den danske regering og det færøske landsstyre, at man er enige om, at aktieselskabsloven, anpartsselskabsloven, årsregnskabsloven, erhvervsfondsloven, bank- og sparekasseloven samt lov om visse kreditinstitutter ved kongelig anordning sættes i kraft på Færøerne.

2. *Ikrafttræden af bl.a. lov om banker og sparekasser samt lov om erhvervsdrivende fonde for Færøerne*

Som opfølgning på tillægsaftalen af 1. februar 1993 udarbejder Erhvervsministeriet udkast til de nævnte anordninger, og udkastene forhandles med det færøske hjemmestyre. Anordningerne underskrives af Dronningen den 3. maj 1993.

Af anordning nr. 246 af 3. maj 1993 om ikrafttræden for Færøerne af lov om banker og sparekasser (bilag 5) fremgår det blandt andet, at loven for bankers vedkommende træder i kraft den 1. juli 1993, hvorimod den for sparekasser, andelskasser og sammenslutninger af andelskasser træder i kraft den 1. januar 1994. Dette indebærer, at Finansieringsfonden fra den 1. juli 1993 bliver et finansielt holdingselskab.

Ved et finansielt holdingselskab forstås i BSL en virksomhed, hvis aktivitet udelukkende eller hovedsagelig består i at eje aktier i datterselskaber, der er pengeinstitutter eller finansieringsinstitutter, og hvor mindst et af datterselskaberne er et pengeinstitut. Da fondens vigtigste aktivitet er at være modervirksomhed for Føroya Banki, er fonden et finansielt holdingselskab.

Betydningen af, at Finansieringsfonden er et finansielt holdingselskab, er, at koncernen bestående af Fonden og Føroya Banki skal opfylde en række af bank- og sparekasselovens bestemmelser på koncernbasis, f.eks. reglerne om solvens og store engagementer. Da Fonden er ansvarlig for, at bestemmelserne er opfyldt, må Fonden nødvendigvis modtage oplysninger om regnskabs- og kundeforhold m.v. fra ban-

ken. For disse oplysninger er Fonden i henhold til BSL § 54, stk. 2, pålagt en tavshedspligt svarende til den, der gælder for pengeinstitutter, se nærmere herom i afsnit 6.2.

Den 14. december 1993 meddeler Finanstilsynet Finansieringsfonden, at Fonden anses for at være et finansielt holdingselskab, og at Fonden som følge heraf skal udarbejde koncernregnskab. Samtidig meddeler Finanstilsynet Fonden dispensation efter § 34, stk. 2, i BSL, således at der for året 1993 ikke er krav om, at samme revisor skal revidere regnskaber for såvel moder- som datterselskaber i koncernen.

Af anordning nr. 247 af 3. maj 1993 om ikrafttræden for Færøerne af LEF (bilag 6) fremgår det blandt andet, at loven træder i kraft den 1. januar 1994. Bestående erhvervsdrivende fonde skal efter bestemmelserne i § 67, stk. 1 og 2, anmeldes til den færøske registreringsmyndighed inden seks måneder efter lovens ikrafttræden, dvs. inden den 1. juli 1994. Endvidere skal bestående erhvervsdrivende fonde inden 1 år efter lovens ikrafttræden opfylde lovens bestemmelser, medmindre erhvervsministeren efter forhandling med justitsministeren helt eller delvis undtager fra dette krav. Retsvirkningerne af manglende anmeldelse af bestående fonde har efter loven ikke betydning for fondens evne til at erhverve rettigheder og påtage sig forpligtelser, men manglende anmeldelse kan straffes efter lovens § 63, stk. 2, nr. 1.

3. *Undtagelsesmuligheder efter lov om erhvervsdrivende fonde*

§ 1, stk. 4, i LEF angiver, hvilke erhvervsdrivende fonde der ikke er omfattet af loven. Der henvises i denne forbindelse til anordning nr. 247 af 3. maj 1993 om ikrafttræden for Færøerne af LEF, der er vedlagt som bilag 6. Fonde omfattet af § 1, stk. 4, optages på den i § 1, stk. 6, nævnte fortegnelse over undtagne fonde.

Endvidere giver § 1, stk. 5, mulighed for helt eller delvis at undtage andre erhvervsdrivende fonde end dem, der er nævnt i § 1, stk. 4, fra loven. En sådan undtagelse forudsætter, at fonden undergives et andet offentligt tilsyn og økonomisk kontrol.

I sager, hvor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er fondsmyndighed, har styrelsen ved bedømmelse af, om en fond kan undtages efter § 1,

stk. 5, bl.a. lagt vægt på, om den offentlige myndighed skal godkende

1. vedtægtsændringer, herunder opløsning,
2. vigtige beslutninger, f.eks. køb, salg og pantsætning af fast ejendom,
3. budget og/eller årsregnskab, samt at revision sker ved registreret eller statsautoriseret revisor.

For så vidt angår budgettet og årsregnskabet, er der ikke tale om en egentlig godkendelse, men om myndighedens gennemgang af budget og regnskab.

Det vil være en betingelse, at tilsynsorganet står uden for fondens ledelse, og det vil derfor ikke være tilstrækkeligt til at undtage en fond, at flertallet af bestyrelsens medlemmer udpeges af offentlige myndigheder.

Det er ikke en betingelse for undtagelse i henhold til LEF, § 1, stk. 5, at bestemmelserne om tilsyn og økonomisk kontrol er optaget i fondens vedtægter, såfremt tilsynsorganet eller fonden på anden måde kan dokumentere, at fonden er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol.

Det er Erhvervs- og Selskabsstyrelsens praksis, at ikke-vedtægtsbestemte oplysninger om offentligt tilsyn og økonomisk kontrol skal meddeles direkte eller bekræftes af den pågældende myndighed. Herved sikrer styrelsen sig, at såvel fonden som myndigheden har samme opfattelse af forpligtelserne i det alternative tilsyn.

Desuden betinges alle undtagelsessamtykker af, at der ikke sker væsentlige ændringer i de forhold, der danner grundlag for undtagelsen. Denne tilføjelse er for at understrege, at samtykke er konkret begrundet. Ændring af tilsyns- og kontrolfunktionerne m.v. kan derfor medføre, at betingelserne for undtagelsen helt eller delvis bortfalder.

Sagen afsluttes normalt med brev fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om, at fonden er undtaget i medfør af lovens § 1, stk. 5. Samtidig meddeles det, at fonden er optaget på den i § 1, stk. 6, nævnte fortegnelse over undtagne fonde.

4. Overvejelser om Finansieringsfondens stilling efter lov om erhvervsdrivende fonde

Det er Fondens bestyrelse, som har ansvaret for, at der inden den 1. juli 1994 sker anmeldelse af Finansieringsfonden til den færøske registreringsmyndighed. Dette orienteres Fonden

om af Erhvervsministeriet ved brev af 12. august 1993. Fonden modtager samtidig kopi af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens brev af 10. august 1993 om Finansieringsfonden af 1992. Af styrelsens brev fremgår blandt andet, at Finansieringsfonden ikke kan anses for omfattet af undtagelsesbestemmelserne i lovens § 1, stk. 4 eller stk. 5, hvorfor Fonden efter styrelsens opfattelse vil være registreringspligtig som erhvervsdrivende fond.

Ved brev af 10. marts 1994 (bilag 7) retter statsautoriseret revisor Klaus Rasmussen på vegne af Finansieringsfonden forespørgsel til den færøske registreringsmyndighed om, hvorvidt Finansieringsfonden er omfattet af LEF. I brevet redegør Klaus Rasmussen for, hvorfor man finder, at Finansieringsfonden ikke er omfattet af loven som følge af lovens § 1, stk. 4, nr. 1. I skrivelsen anføres, at man, indtil man får svar fra den færøske registreringsmyndighed, vil handle i overensstemmelse med, at man ikke er omfattet af loven. Det anføres, at dette indebærer, at der ikke indsendes registreringsanmeldelse, før registreringsmyndigheden måtte være kommet til et andet resultat. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtager den 18. marts 1994 brevet fra den færøske registreringsmyndighed, som anmoder om Erhvervs- og Selskabsstyrelsens vurdering af spørgsmålet.

I begyndelsen af marts 1994 orienterer Finansieringsfonden telefonisk Erhvervsministeriet om, at Fonden er blevet opmærksom på spørgsmålet om medarbejderrepræsentation.

Da Finansieringsfonden er en moderfond, indebærer LEF, at medarbejderne i Føroya Banki kan kræve, at de får koncerntrepræsentation i Fondens bestyrelse. Der er på nuværende tidspunkt medarbejderrepræsentation i bestyrelsen for Føroya Banki.

Den 15. april 1994 retter Erhvervsministeriet henvendelse til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og spørger, om reglerne for medarbejderrepræsentation gælder for erhvervsdrivende fonde, der undtages efter lovens § 1, stk. 5. Samtidig oplyser man styrelsen om, at en sådan undtagelse er under overvejelse, idet Finanstilsynet eventuelt skal føre det fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen besvarer derfor ikke umiddelbart forespørgslen fra den færøske registreringsmyndighed.

Spørgsmålet om koncerntrepræsentation

drøftes den 28. april 1994 i den såkaldte Færø-gruppe, der består af repræsentanter fra Stats-, Finans-, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Danmarks Nationalbank og Finanstilsynet. Kommer der koncernrepræsentation i Finansieringsfonden, vil dette betyde, at et væsentligt element ved Fondens etablering – nemlig flertal af regeringsudpegede medlemmer i bestyrelsen – ikke kan opretholdes.

På denne baggrund besluttede Erhvervsministeriet, at Finanstilsynet med fordel kan have det offentlige tilsyn og den økonomiske kontrol med Finansieringsfonden, således at Fonden kan undtages efter § 1, stk. 5, i LEF. I overvejelserne indgår tillige, at Fonden som finansielt holdingselskab er under Finanstilsynets tilsyn efter BSL, og at Finanstilsynet allerede har det fondsmæssige tilsyn med Danmarks Skibskreditfond og Dansk Eksportfinansieringsfond.

Spørgsmålet om sammensætningen af Finansieringsfondens bestyrelse skal ses i lyset af aftalen mellem den danske regering og det færøske landsstyre samt de drøftelser, der fra politisk side er herom. Således udtaler finansministeren den 24. juni 1993 under Folketingets anden behandling af forslag til beslutning vedrørende aktstykke nr. 320 om statslån til Færøerne følgende:

»Og til fru Kirsten Jacobsen vil jeg bare afslutningsvis sige, at regeringen ikke har nogen planer om eller noget ønske om at ændre sammensætningen af Finansieringsfondens bestyrelse.«

I de følgende måneder arbejdes der i Erhvervsministeriet og Finanstilsynet videre med overvejelserne om at lade Finanstilsynet få det offentlige tilsyn og den økonomiske kontrol med Finansieringsfonden. Således sender Erhvervs- og Selskabsstyrelsen den 9. juni 1994 en telefax til Finanstilsynet efter anmodning fra Tilsynet. Telefaxen indeholder den standardtekst (bilag 8), som styrelsen anvender, når den skal have bekræftet, at betingelserne for undtagelse efter § 1, stk. 5, i LEF er opfyldt.

Finanstilsynet udtrykker efter tidligere tilkendegivelser i samme retning på et møde den 4. juli 1994 i Erhvervsministeriet imidlertid betænkelighed ved at skulle overtage det fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden. Finanstilsynet finder, at man alene bør overtage det offentlige tilsyn og den økonomiske kontrol med Finansieringsfonden, hvis Finanstil-

synet får en instruks herom fra Erhvervsministeriet. Finanstilsynets betænkelighed skyldes dels, at landsstyrets ønsker i sagen ikke er bekendt for Finanstilsynet, dels at en sådan ordning vil indebære, at der ikke er krav om koncernrepræsentation, og endelig, at Finansieringsfondens vedtægter giver mulighed for ejerskab af erhvervsvirksomheder, som ikke har noget med den finansielle sektor at gøre.

Ved telefonsamtaler med Finansieringsfonden den 5. juli og den 22. august 1994 oplyser Erhvervsministeriet, at man overvejer at give Finanstilsynet instruks om at overtage det offentlige tilsyn og den økonomiske kontrol med Finansieringsfonden.

Sagen overvejes herefter i Erhvervsministeriet, og i løbet af efteråret er der forskellige telefoniske kontakter mellem Finanstilsynet/Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om tekniske forhold i sagen, ligesom Erhvervs- og Selskabsstyrelsen efterspørger en afklaring af sagen, således at styrelsen kan besvare forespørgslen fra den færøske registreringsmyndighed.

Overvejelserne om at tilsidesætte Finanstilsynets betænkeligheder ved at overtage det fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden undergives først i slutningen af året en endelig behandling, og ved brev af 21. december 1994 (bilag 9) anmoder Erhvervsministeriet Finanstilsynet om at påtage sig det fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden af 1992. Der bliver ikke på dette tidspunkt sendt kopi af brevet til andre.

5. Tiden efter den 21. december 1994

På baggrund af en telefonisk forespørgsel den 25. januar 1995 fra den færøske registreringsmyndighed om, hvornår man kan få svar fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på spørgsmålet om, hvorvidt Finansieringsfonden skal registreres, retter Erhvervs- og Selskabsstyrelsen en telefonisk forespørgsel til Erhvervsministeriet om status på sagen. Ved telefax af 17. februar 1995 modtager Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kopi af Erhvervsministeriets brev af 21. december 1994 til Finanstilsynet.

Den 15. marts 1995 bekræfter Erhvervsministeriet telefonisk over for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at Erhvervsministeriet den 21. december 1994 har undtaget Finansieringsfonden fra LEF.

Herefter meddeler Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i brev af 29. marts 1995 (bilag 10) til den

færøske registreringsmyndighed, at Finansieringsfonden ikke skal være registreret hos den færøske registreringsmyndighed. Som begrundelse herfor anfører Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at Finansieringsfonden er undergivet et offentligt tilsyn og økonomisk kontrol som forudsat i § 1, stk. 5, i lov om erhvervsdrivende fonde, hvorfor Fonden er undtaget fra LEF. Kopi af brevet sendes til Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og Finansieringsfonden.

I forbindelse med Erhvervsministeriets beslutning sker der ingen præcisering af tilsynsgrundlaget, ligesom man ikke indhenter Finansieringsfondens indforståelse. Erhvervsministeriet giver heller ikke direkte over for Finansieringsfonden meddelelse om, at fonden er undtaget efter LEF § 1, stk. 5. Hverken Erhvervsministeriet eller Finanstilsynet tager efterfølgende skridt til i samråd med Finansieringsfonden at fastlægge det nærmere indhold af det fondsmæssige tilsyn.

Det anførte må ses i forhold til, at Finanstilsynet som følge af det konsoliderede tilsyn med Finansieringsfonden efter BSL får alle relevante regnskabsoplysninger om Fonden, og at en række væsentlige dispositioner i Finansieringsfonden ifølge Fondens vedtægter som anført ovenfor skal godkendes af regeringen og det færøske landsstyre.

For en ordens skyld skal det bemærkes, at Erhvervsministeriet den 2. februar 1995 modtager telefax fra Rigsombudsmanden, som indeholder en oversættelse af Dimmalætting den 2. februar 1995 (bilag 11). I tilknytning hertil modtager Erhvervsministeriet den 16. februar 1995 en telefax fra statsministeriet (bilag 12). Telefaxen indeholder en oversættelse af det færøske Finansudvalgs betænkning i lagtings-sag nr. 16/1994. Det vedtagne beslutningsforslag pålægger landsstyret at optage forhandlinger med den danske regering med den hensigt at ændre vedtægterne for Finansieringsfonden, således at landsstyret vælger stemmeflertallet i Finansieringsfondens bestyrelse.

6. Offentlighedens indsigt i Finansieringsfondens forhold

6.1. Årsregnskab

Når en fond med hjemsted på Færøerne er

omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, skal fonden efter lovens § 28 udarbejde et årsregnskab, der skal indsendes til den færøske registreringsmyndighed og offentliggøres, jf. §§ 5-7 i bekendtgørelse om anmeldelse til den færøske registreringsmyndigheds register for erhvervsdrivende fonde.

Det fremgår af Finansieringsfondens vedtægter, at Fondens bestyrelse årligt aflægger et regnskab, der er udarbejdet efter principperne i § 28 i LEF, samt en beretning for sin virksomhed til bl.a. den danske regering og det færøske landsstyre. Hertil kommer Finansieringsfondens pligt til at aflægge regnskab efter BSL.

Ifølge vedtægterne beslutter bestyrelsen, om regnskab og beretning skal offentliggøres.

Finansieringsfonden har siden sin oprettelse aflagt følgende regnskaber:

- Fondens regnskab og beretning for 1992-93.
- Koncernregnskab fra Fonden for 1992-93.
- Fondens regnskab og beretning for 1994 med tilhørende koncernregnskab.

Finansieringsfonden har oplyst, at det nævnte regnskabsmateriale er offentligt tilgængeligt. Finansieringsfonden har endvidere udarbejdet et regnskab for 1. halvår 1994, som Erhvervsministeriet har modtaget, og som er undergivet aktindsigt efter offentlighedsloven.

Det kan på denne baggrund konstateres, at det forhold, at Finansieringsfonden undtages fra LEF, ikke i praksis har haft betydning for, hvilke regnskabsinformationer offentligheden får fra Fonden.

6.2. Muligheden for aktindsigt i materiale, som registreringsmyndigheden og fondsmyndigheden¹⁾ modtager fra fonden

De oplysninger, som Finanstilsynet modtager fra Finansieringsfonden som følge af det konsoliderede tilsyn, som Finanstilsynet fører efter § 37 a i BSL, vil være undtaget fra aktindsigt efter de særlige regler i BSL, jf. § 50 b, sammenholdt med offentlighedslovens § 14. Dette gælder, hvad enten Finansieringsfonden er omfattet af LEF eller er undtaget fra LEF.

Når en fond med hjemsted på Færøerne er omfattet af LEF, er dokumenter, der beror hos den færøske registreringsmyndighed, offentligt tilgængelige, jf. § 61, stk. 1, 1. pkt., i LEF.

¹⁾ Ved fondsmyndigheden forstås den myndighed, der efter LEF har til opgave at føre det fondsmæssige tilsyn med den pågældende fond. Undtages en fond fra LEF efter § 1, stk. 5, overføres det fondsmæssige tilsyn til en anden offentlig myndighed, der herefter vil have karakter af fondsmyndighed i forhold til den pågældende fond.

Visse oplysninger, der meddeles den færøske registreringsmyndighed af fondens revisor, fonden eller andre til varetagelsen af myndighedens opgaver samt granskningberetninger til fondsmyndigheden, er dog kun offentligt tilgængelige, i det omfang den færøske registreringsmyndighed respektivt fondsmyndigheden bestemmer det, jf. § 61, stk. 1, 2. og 3. pkt., i LEF. Der er således tale om, at visse oplysninger automatisk er undtaget fra aktindsigt efter LEF.

Baggrunden herfor er, at disse oplysninger ofte vedrører forretningsmæssige og driftsmæssige forhold, og som er oplysninger, der er af en ganske anden karakter end dem, der normalt foreligger i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Lovgiver har fundet det nødvendigt, at fondene skal have sikkerhed for, at oplysningerne til myndighederne i disse tilfælde ikke kommer til en videre kreds.

Andre dokumenter hos fondsmyndigheden, f.eks. om vedtægtsændringer, er omfattet af de almindelige regler i offentlighedsloven.

Når en fond er *undtaget* fra LEF, omfatter undtagelsen hele loven, medmindre der som vilkår for undtagelsen specifikt er nævnt bestemmelser, der fortsat skal finde anvendelse på fonden. Der skal derfor ikke ske registrering af oplysninger om fonden, hvorfor disse oplysninger må søges hos fonden selv eller hos den myndighed, der får til opgave at føre fondstilsynet.

Offentlighedsloven er med virkning fra den 1. januar 1994 sat i kraft ved kongelig anordning nr. 1145 af 22. december 1993 (bilag 13) for sager om færøske anliggender, der behandles af rigsmyndighederne. Det følger af anordningen, at den ikraftsatte offentlighedslov ikke gælder for dokumenter, der er udfærdiget af en myndighed, eller som er kommet i en myndigheds besiddelse inden den 1. januar 1994. Oplysninger om faktiske omstændigheder i sådanne dokumenter er dog omfattet af lovens regler om aktindsigt, hvis dokumenterne indgår i en sag, der behandles af myndigheden efter den 1. januar 1994, og hvis oplysningerne er af betydning for sagen.

Da Finanstilsynets fondsmæssige tilsyn med Finansieringsfonden efter § 1, stk. 5, i LEF ikke udøves med hjemmel i de særlige lovregler for de finansielle virksomheder (som f.eks. bank- og sparekasseloven), men efter alminde-

lige forvaltningsretlige principper, vil de oplysninger, som Finanstilsynet i sin egenskab af fondstilsyn modtager fra Finansieringsfonden, være omfattet af offentlighedsloven og dermed som udgangspunkt være offentligt tilgængelige.

Finanstilsynets oplysninger vedrørende det fondsmæssige tilsyn vil efter det anførte ikke være omfattet af den generelle undtagelse fra offentlighed i LEF § 61, stk. 1, 3. pkt.

Det kan oplyses, at Finanstilsynet kun har modtaget én anmodning om aktindsigt i Tilsynets sag om fondstilsyn med Finansieringsfonden, og at denne er imødekommet. De af Finanstilsynets medarbejdere, som normalt vil modtage spørgsmål om Finansieringsfonden, har ikke i øvrigt modtaget spørgsmål fra offentligheden om fondstilsynet.

6.3. Finansieringsfondens adgang til at give offentligheden adgang til oplysninger om sin virksomhed

Der er intet i Finansieringsfondens vedtægter, der begrænser fondens mulighed for at give offentligheden oplysninger om dens aktiviteter.

Hvis LEF finder anvendelse, følger det af § 63, stk. 1, at bestyrelsesmedlemmer m.v. ikke ubeføjet må røbe, hvad de under udøvelsen af deres hverv får kundskab om.

Selv om LEF ikke finder anvendelse på Finansieringsfonden, må det formentlig antages, at de enkelte bestyrelsesmedlemmer m.v. ikke ubeføjet må røbe, hvad de under udøvelsen af deres hverv får kundskab om. Dette indebærer, at det er bestyrelsen som kollegium, der må træffe afgørelse om, i hvilket omfang Fonden kan videregive følsomme oplysninger til offentligheden. Bestyrelsen kan således beslutte at udlevere f.eks. forretningshemmeligheder.

Det må dog bemærkes, at bank- og sparekasselovens § 54, stk. 2, om tavshedspligt kan begrænse Finansieringsfondens adgang til at videregive oplysninger til offentligheden, som Finansieringsfonden modtager fra et af Fonden ejet pengeinstitut. Denne tavshedspligt gælder, hvad enten Finansieringsfonden er omfattet af LEF eller ej.

Ser man f.eks. på et revisionsprotokollat, kan der dels være oplysninger, som er omfattet af den specielle tavshedspligt i BSL § 54, stk. 2 – og som bestyrelsen derfor ikke kan udlevere

– og dels kan der være andre oplysninger i protokollatet, som bestyrelsen kan udlevere.

Sammenfattende kan det konstateres, at Finansieringsfonden kan udlevere følsomme oplysninger til offentligheden, men at dette skal ske under iagttagelse af § 54, stk. 2, i BSL.

7. *Sammenfatning*

Som det fremgår af det ovenfor beskrevne hændelsesforløb, er der intet, som giver grundlag for at antage, at beslutningen om at undtage Finansieringsfonden fra LEF har været begrundet i et ønske om at unddrage Finansieringsfondens aktiviteter fra offentlighedens indsigt.

Der gælder visse begrænsninger for offentlighedens mulighed for at få oplysninger om Fonden som følge af BSL. Disse begrænsninger gælder, hvad enten Fonden er omfattet af LEF eller er undtaget fra denne. Med hensyn til offentlighedens adgang til oplysninger i øvrigt, er det vurderingen, at undtagelse af Finansieringsfonden fra LEF ikke vil indebære en begrænsning. Nedenstående skema på side 13 indeholder en skematisk oversigt.

Det beskrevne hændelsesforløb viser videre, at Erhvervsministeriet den 21. december 1994 har givet Finanstilsynet instruks om at overtage det offentlige tilsyn og den økonomiske kontrol med Finansieringsfonden, således som § 1, stk. 5, i LEF giver mulighed for. I forbindelse hermed har Erhvervsministeriet truffet beslutning om, at Finansieringsfonden er undtaget fra LEF. Erhvervsministeriet har imidlertid ikke meddelt sin beslutning til Finansieringsfonden. Derimod har Finansieringsfonden den 29. marts 1995 – i form af kopi af brevet til den færøske registreringsmyndighed – fået meddelelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om, at Finansieringsfonden ikke skal være registreret hos den færøske registreringsmyndighed, idet Fonden er undtaget fra LEF.

Da Finansieringsfonden først ved brev af 29. marts 1995 fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er blevet orienteret om beslutningen om at

undtage Fonden efter § 1, stk. 5, i LEF, har Finansieringsfonden ikke kunnet få klarhed over Fondens retlige stilling, selv om Fonden ved brevet af 10. marts 1994 til den færøske registreringsmyndighed anmodede herom. Fonden har således ikke haft klarhed over, om der skulle tages skridt til at opfylde lovens regler om registrering m.v. inden for de i loven angivne frister.

Hverken i forbindelse med Erhvervsministeriets instruks til Finanstilsynet om at varetage det offentlige tilsyn og den økonomiske kontrol med Finansieringsfonden eller senere har Erhvervsministeriet eller Finanstilsynet taget skridt til i samråd med Finansieringsfonden at fastlægge det nærmere indhold af det fondsmæssige tilsyn.

Det anførte må ses i forhold til, at Finanstilsynet som følge af det konsoliderede tilsyn med Finansieringsfonden efter BSL har fået alle relevante regnskabsoplysninger om Fonden, og at en række væsentlige dispositioner i Finansieringsfonden ifølge Fondens vedtægter skal godkendes af regeringen og det færøske landsstyre.

For at udbedre de påpegede forhold i forbindelse med sagsbehandlingen bør følgende skridt tages:

- Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der pr. 15. januar 1995 har fået overført erhvervsministerens kompetence til at meddele undtagelse fra LEF efter § 1, stk. 5, for så vidt angår færøske fonde, bør meddele Finansieringsfonden, at undtagelsen fra loven forudsætter, at der mellem Finanstilsynet og Finansieringsfonden sker en præcisering af tilsynsgrundlaget i overensstemmelse med § 1, stk. 5, i loven, hvorfor Finanstilsynet vil tage kontakt med Finansieringsfonden for at få dette etableret.
- Finanstilsynet bør tage kontakt til Finansieringsfonden for formelt at få etableret det fornødne tilsynsgrundlag.
- Når tilsynsgrundlaget er tilvejebragt, skal Finansieringsfonden meddele dette til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

	Hvis Finansieringsfonden er omfattet af LEF	Hvis Finansieringsfonden er undtaget fra LEF
Finansieringsfondens adgang til at give oplysninger til offentligheden.	Bestyrelsen kan beslutte at give oplysninger. Tavshedsreglen i BSL § 54, stk. 2, skal dog overholdes.	Bestyrelsen kan beslutte at give oplysninger. Tavshedsreglen i BSL § 54, stk. 2, skal dog overholdes.
Finanstilsynets tilsyn efter BSL.	Tavshedsreglen i BSL § 50 b gælder.	Tavshedsreglen i BSL § 50 b gælder.
Finanstilsynets fondsmæssige tilsyn efter LEF § 1, stk. 5.	÷ (Finanstilsynet fører i dette tilfælde intet fondstilsyn).	Offentlighedsloven gælder, herunder for de oplysninger, der ellers skulle indsendes til den færøske registreringsmyndighed.
Den færøske registreringsmyndighed.	Registreringer og regnskaber er offentligt tilgængelige. Visse oplysninger er underlagt tavshedsreglen i LEF, § 61, stk. 1, 2. pkt.	÷ (Der sker ingen registrering hos den færøske registreringsmyndighed. De relevante dokumenter findes i Finanstilsynet, jf. ovenfor).
Den almindelige fondsmyndigheds tilsyn	Visse oplysninger er underlagt tavshedsreglen i LEF § 61, stk. 1, 3. pkt. Andre oplysninger er omfattet af offentlighedsloven.	÷ (Den almindelige fondsmyndighed er erstattet af Finanstilsynets fondstilsyn, jf. ovenfor).